

„Danfæren“

et halvugentlig Ryheds- og Oplysningsblad for det danske Folk i Amerika.

udgivet af DANISH LUTH. PUBL. HOUSE, Blair, Mo.

„Danfæren“ udkommer Tirsdag og Fredag.

Pris pr. Aargang.

i de Forenede Stater \$1.50. Udlandet \$2.00

Bladet betales i Forud.

Bestilling, Retning, Adressforandring og andet angaaende Bladet adresseres:

DANISH LUTH. PUBL. HOUSE, Blair, Mo.

Redaktør: A. M. Andersen.

Alle Brevbrev til „Danfæren“'s Indhold:

Ansvarstager, Korrespondencer og Artikler af enhver Art, behøves adresseret:

A. M. Andersen, Blair, Mo.

Entered at Blair Postoffice as second-class matter.

Advertising Rates made known upon application.

Et Tilfælde af Uregelmæssigheder ved

Medtagelsen behøves man klage til det nærliggende

Postkontor. Skulde det ikke hjælpe, behøves man

henvende sig til „Danfæren“'s

Redaktør.

Naar Leserne henvender sig til Folk, der

avetterer i Bladet, enten for at købe hos dem

eller for at faa Oplysning om det avetterede,

behøves de altid omtale, at de faa Oplysning

mentet i dette Blad. Det vil være til gen-

sigelig Nytte.

Takker Herren, paakalder hans Navn; kundgør hans Gerninger iblandt Folkene. Synger for ham, synger Salmer for ham; taler om hans underlige Gerninger.

Indtil i denne Skolesejón er ti Mennesker bleven dræbt og 200 kom til Skade ved de brutale Godehold-Spil, og Taffigelsesdagen med sine mange Lege ligger endnu foran os.

Mr. Taft vil, at Forbrugernes Argumenter skal høres angaaende den foreslaaede Tariff-Revision. Det er ikke almindeligt, at en Mand træder frem og taler Forbrugernes Sag, efter at Valget er overfaldet.

Theodore Roosevelt, jr., siges at have bestilt et Bade-Udstyr til \$500 til sit Værelse. Hvis det er sandt, vil det, hvad en Ungkarl med en Løn af \$5 om Ugen formaar, naar han er paapassende.

Præsident Castro har besluttet sig til at foretage en Udenlandsrejse for sin Helse og Skyld, men han vil uden Tvivl paa Forhaand anse Høllands Klima for uheldbringende for sit Tilfælde.

Det er meget muligt, at Speaker Cannon befinder sig og ikke bliver Kandidat for Speaker-Værdigheden i det næste Repræsentanthus. Det er meget muligt, men det er ikke sandsynligt, bemærker „Omaha Bee“.

En Narraganjett Indianer og en hvid Mand gik ud paa Jagt sammen. De havde kun daarlig Lykke; de skød blot en Kalkun og en Agerhøne, og det gik over den hvide Mandes Fortand, hvordan de skulde faa Udbyttet delt lige.

„Jeg vil ta' Kalkunen, og De maa ha' Agerhønen,“ sagde han endelig, „eller De maa ha' Agerhønen, og jeg vil ta' Kalkunen.“

„Uh,“ sagde Indianeren, „hvorfor taler De ikke Kalkun til mig?“ Derfra skal Udtrykket „at tale Kalkun“ (to talk turkey) komme.

Den Mand, som virkelig er kærlig, som elsker for Kvindens Skyld, men ikke for sin egen, omgiver hende, men uden at hun mærker det. Hun føler ikke Luftens Tryk, hun indaander, fordi den er baade inden og udenfor. Med Kærligheden forholder det sig paa samme Maade. Den Kvinde, som har den i Hjertet, holder meget af at mærke den omkring sig, at opbygge den i alt som Luftten, hun ikke kan undgaa.

Hendes Del.

En Taffigelses-Fortælling. Ved Zona Gale.

Mrs. Meendenhall lagtog ved Binduet den hvide Sne, som faldt. „Det er som et hvidt Bordduk,“ tænkte hun, „der bredes for Taffigelsesmiddag. Det burde altid gaae Dagen før Taffigelsesdag.“

Cedertæerne i hendes Gave var allerede helt hvide. Saa var Høvedet, der strakte sig til Enden af Stuaalet, hvor Mrs. Andy Elder, hendes nærmeste Nabos Hus stod tilsporet af det tykke Hvid. Alting laa begravet under et Dække, der jynes saa dybt, saa man kunde have været Herjer over en Verden høje oppe med alle de mindre fjønne Ting begravet Mile dybt.

Herjer over en Verden og ingen til at forjyre en, tænkte Mrs. Meendenhall veltilfreds; for hende var Dørelsen om No og velfortjent Gave i hendes lille Hus som en god Tegn, der var lagt for hendes Dø. Det var som om alt forenede sig for at bære hende en Taffigelsesdag, just som hun ønskede den: en stille Dag uden Festisj og bejgende Venner.

Morgenarbejdet, en simpel „fjegt Fjone Middag“ og en lang stille Dag. Det var i Virkeligheden den første Taffigelsesdag i hendes Liv med dens korte uhyggelige Ugestand, dens lange Enkeltand og trable Moderled, — at tilbringe den i taknemlig Hvile! Med Drengene inde af College og i egen Forretning var Livet for Mrs. Meendenhall „en velkommet Hvile,“ som hun altid havde stræbt efter.

Hvile — det var, hvad hun frem for alt havde længtes efter, sagde hun til sig selv, da hun gik hen og satte sig i sin Morris-Stol ved Kuldøren. Svordan det var, saa havde Drengene, Suset, Kirken, Klubben, Foreningskassen, Godgørenheden, „Some Finding“ Selskabet, den idelige Aktivitet i Landsbyen altid ubarmhjertigt lagt Beslag paa hende. Der havde, det var sandt, været en frugtlig Ledighed efter Edgars Død — hendes 6 Aar gamle „baby“, hvis Klæder hun selv denne Morgen havde ompakket, ventende paa, at hun skulde give dem til en anden Dreng, hvortil hun heller ikke rigtig kunde behøve sig. Men siden den Tid havde der været Aar af Dage, da hun længtes lidensfabeligt efter Frihed til at være sig selv.

Det var meget lidt at forlange, jynes hun: stille Morgenstunden med hendes Bøger, Tid til at spadserere paa Landet, til mere Uirksomhed for at hvile. Den trætte Kvinde længtes bestandig efter det. Og nu var det endelig kommet. Dette Aar vilde hun leve, omtrent som hun havde længtes efter at leve — for at læse og tænke og passe hendes Gave. Sikkert, tænkte hun ved sig selv, det er ærlig fortjent — Natten til Eftermiddag som denne, da Hjertet glødede, hendes Gaardarbejde hyselsatte hende, og i det bejværede hende, og — ingen Besøgende kom.

Da Dørflokken saa lidt senere ringede friskt, gik hun med bestemt Villie for at aabne Døren. Og Mrs. Andy Elder bogstavelig høj ind igennem Døren som et Budskaab fra den fjerne Verden nedenunder i det tykke Hvid. Mrs. Elder sank ned foran Hjertet og bøjede sin spinkle Skikkelse mod Varmen og udstrakte sin tynde lille Haand.

„Jeg vilde ikke ha' kommet ud en saadan Dag,“ sagde hun, endnu lidt overaandet, „uden for den frugtligste Ting, som jeg ser det, der nogen Sinde er haendt i Junction.“

Mrs. Meendenhall behøvede ikke at spørge, hvad det var. Mrs. Elder fortalte Historien.

„Da Kl. 2 „Gennemgaaende“ kom ind,“ sagde hun, „had tænker De kom af det? En lille Klak af en Dreng, ikke mere end 6 Aar gammel. Roudkufføren kom ind i Telegrafkontoret med ham. Her,“ siger hun til Simeon ved Billethinduet, her er han. Han er adresseret til Junction, og han siger, han skal gaa til Vedstemo's. Jeg formoder, De kan finde Vedstemo's bedre end jeg.“

Med disse Ord giver han Drengen et Stuk benimod Simeon, og hvad gjorde den lille Ting uden at gribe fat i Simeons Finger og holde fast

for sit Liv — Simeon fortalte mig det selv, og jeg tænker, han sølte tilde — De ved, hvordan Simeon er. Men jeg ant'er, han tog sig sammen, idet han mindedes, at han som Dømand i Countyraadet kunde benytte sig af dette Embede. Og han siger, han tog ham og satte ham paa Billetholden, forglemmende dem, der ventede paa at faa Billeth til „Gennemgaaende“ Vest paa.

„Han var en rigtig morjom lille Dyr — var Drengen. Han var lybt i en stivdefaade, og han havde fildrede strøler, og han jynes gerne at ville være nær en. Og Simeon siger, han jagde til ham: Vel, Søn, kom du ganske alene? Og hvor skal du hen nu? siger han til ham: Og den lille Snaps jynes ikke at være bange, og han griber fat i en af Simeons Snapper og siger: Papa gav mig til Vedstemo's. Roudkufføren og Telegrafisten og nogle flere saa til, og Roudkufføren siger: Der er et Brev jynet paa Indsiden af hans Trøje,“ siger han. „Jeg befattede mig ikke med det. At jeg tog var Junction Adresselappen, fejlet til Brevet. Maaffe,“ siger han. De helle maatte se efter.“ Saa aabnede Simeon hans lille Trøje — og Drengen jagde ingenting, blot saa omringning paa Landfortene og jynede en Slags venlig til de andre, og jynede mere, da en Handelsrejsende gav ham en Penny. Og Simeon, hen fik fat i Brevet og det aabnede, og de læste det mellem dem.

„Brevet var ikke meget. Det jagde just noget lidt dette: Her er en lille Snag. Det er Minnie's, og jeg har gjort, hvad jeg kunde for ham, saa længe jeg kan. Jeg har ikke haft Arbejde at tale om, siden hun døde. Jeg er død for Lykken. Jeg maa forlade Egnen. Sig intet til Drengen om mig — det er det bedste. Og det var understrevet „John.“

Nede fornedet sid der: Hans Navn er Timothy. Winnie talde ham Tint. Jeg tænkte, du vilde ønske at vide det? Og nu,“ jagde Mrs. Elder. „De vil aldrig i denne levende Verden kunne gætte, hvem dette Brev var adresseret til?“

„Hvem?“ spurgte Mrs. Meendenhall aandelst, „nogen i Junction.“

„Nogen nær Junction,“ rettede Mrs. Elder. „Det var adresseret til Mrs. Anthony Comber. Jffe paa Koudkufføren men foroven indvendig.“

Mrs. Meendenhall stirrede usforstående.

„Men der er intet saadant Menneske her,“ jagde hun.

„Kan De ikke tænke paa nogen, De kender af dette Navn?“ gemmelde hun spændt.

„Ingen uden Vedstemo's Comber,“ jagde Mrs. Meendenhall, standfede og modte Mrs. Elders Sjne jspørgende. „Det var vel ikke hende,“ jagde hun — „Minnie Combers Moder?“

„Det var just hende,“ forfikkede Mrs. Elder. „Det er bestemt, hvem det var. Gamle Vedstemo Comber — otre i Jattighuset.“

For begge Kvinder viste der sig et Billede af gamle Vedstemo's Comber, som hele Junction atter og atter havde set hende — over de 80 Aanden fløvet, Legemet indstrumpet til et Skelet, liggende i en Døs Dagen igennem i Solen udenfor Jattighuset, men med nogen Nerve, der heldt hende i Live.

„Hvad vil De gøre?“ spurgte Mrs. Meendenhall forlegent.

„Det er just, hvad jeg kom at tale med Dem om,“ jagde Mrs. Elder ligefremt. „Hvad skal vi gøre?“ Men Forandringen af Stedordet undgik hendes Værdindes Opmærksomhed. „Simeon“, forklarede hun, „han rapporterede straks til de øvrige Medlemmer af County-Raadet, og saa kom han og fortalte mig. Han siger, Raadet viste som et hele straks i en Minut, hvad der var at gøre — sende Drengen tilbage paa Kl. 11 „Gennemgaaende“ i Aften derhen, hørforra han kom.“

„Men Drengens Fader jagde, at han rejste bort!“ bemærkede Mrs. Meendenhall.

Mrs. Elder gestikulerede med helse sit spinkle lille Legeme.

„Raadet siger, at naar det betaler Garnets Rejse tilbage, det er alt. Hvad der kan ventes af det,“ jagde hun. „De siger, det er ikke Lov. I gaa at sende de fattige fra et County til et andet. Og jeg for-

moder, det ikke er. Men, efter mit i Erfaring, nogle simple Ting er uovlige.“

„Jeg saa maa han gaa tilbage!“ jtrede Mrs. Meendenhall ynfelig. „Ma jaffels lille.“

Mrs. Elder saa spændt paa hende. „Ja, jeg formoder, han maa gaa tilbage,“ jagde hun saa jagte. „Det er fuldt lovligt, jynes det, at jende som tilbage til en drukken Fader, som oven i købet ikke er der. Det er ulovligt, jynes det, at beholde ham her — medmindre der kunde findes nogen, der vilde adoptere ham,“ jagde Mrs. Elder.

„D, jiffert,“ jagde Mrs. Meendenhall, „en eller anden kunde, har De jpurgt nogen?“

Mrs. Elder nikkede.

„Jeg jpurgte jels“, jvarede hun. „Jeg jpurgte Mij' Morley — men deres Hus har køjet dem saa meget mere, end de ventede, saa de er jvært i Snibe. Jeg jpurgte Mij' Nichols, men hun vil holde Koffgangene til Sommer, og hun ser ikke, hvorledes hun skulde kunne. Jeg had Mij' Arms, men der er hendes Maler-Klasse — hun har 14 to Gange om Ugen. Mij' Miles, hun ventte, at hendes Sjster vil opholde sig der hele Vinteren. Henderjens har deres Kantalaan. Cripps — jeg tænkte,“ jagde Mrs. Elder bebrøvet, „at de med deres voksne Døtre hjemme kunde. Men de skal løfte deres Hus til Sommeren, saa de ser ingen Udvej. Simeon siger, han vilde tage ham paa Mij'potten for at ha' ham omkring sig, men hans Kone sparer sammen til et nyt Værelse-Gulvtæppe, og han vidste, at hun vilde jstjele ved Tanken. Og naturligvis, jeg kan intet gøre.“

Mrs. Meendenhall vidste det, for Mrs. Elders Moder var 90 og al i Varndom.

„Hvem har ham nu?“ spurgte Mrs. Meendenhall.

„Jeg har,“ jagde Mrs. Elder med Tilfredshed. „Jeg har ham, og jeg vil beholde ham til ellevé „Gennemgaaende.“ Min Kalkun var red, hængende i Skuret, og jeg smæffede den i Dønen, saa snart jeg kom Tanker om det. Jeg vil indbyde nogle Børn, og vi vil have Taffiælles-Dinner i Aften — og de staffels lille Sjæl skal da have en god Stund, for det falder sammen om ham.“

„Det er skønt af Dem“, udbrød Mrs. Meendenhall.

Mrs. Elder drejede sine tynde Skuldre utaalmodigt.

„Skønt,“ jagde hun. „Intet er skønt uden at give sit hele Sels, og den gode Herre gav i sin Visdom aldrig mig en Chance til at gøre det. Jeg ved ikke, hvorfor jeg skulve plages,“ tilføjede hun noget bitert, „naar jeg ikke har Chancer til at gøre som jeg vilde for Folk. Og andre Folk — hun standfede, men Sjeblikket havde givet hende Mod. „Vel,“ jagde hun, „De ved, ontager jeg, hvad jeg er kommen for. Kan De ikke tage den lille Dyr, Mij' Meendenhall?“

Men nu saa Mrs. Meendenhall paa hende med ublandet Forbavelse. Indtil dette Sjeblik havde hun ikke anet, hvad Mrs. Elder var kommet for.

„Jeg!“ udbrød hun, og den ubestjvte Bebrejdelse i hendes Stemme var saa liffig som et vitt lille Dyr, der bludiffelig fjerner sig, naar man kommer det for nær.

Forfattede.

W. A. Gearst, Natvognskuff \*)

Til et velordnet og med Sundhedshensyn stemmende Byregimentet hører bl. a. en Natvognstjeneste. Det kan ofte være særdeles lønnende at føre Natvogn, men det bliver stadig en stiddet Forretning, og den ses ned paa med Foragt af de fleste.

Men det er, trods alt, en absolut nødvendig Gerning.

Den litterær-politiffe Ratmandstjeneste jynes at være i gode og kompetente Hænder, saalænge den besjorges af Mr. Gearst. Dertil jynes han at være ganske jærlig udrustet af Naturanlæg. Thi der kan dog vel

nappe være ret mange Bølgere, der tager ham alvorlig som politiff Leder.

Skuriffst nok — medens ellers Byraadet maa betale for at faa Menovationen bejværet, har man her det Særjyn, at Mr. G. saa langt fra at træve sine Tjenester som politiff Skraldebjvognsfører betalte, endog jelt er villig til at betale for at faa Lov til at udføre denne foragtellige og rafferragtige Gerning.

Og dette tjener da ingenlunde til hans Forlejnelse: i en vis Forjand; thi det er en absolut nødvendig Gerning for det politiffe Livs Bølfærd. Ved at afløre visse Sjvdomskfiur og Smittesjvirer er Muligheden aabnet til disses Udslagelse, og kan en videre Udbrejdelse forhindres.

Den, jeg driver jo blot Sjvge, naar jeg siger, at Mr. G. med Glatte arbejder frit. For han gør vitt intet mindre. Kommer det til Stykket, vil han nok ikke alene have sin Betaling, men endog have den med Rent. Og hvad han jelt foreløbig indsjvder, ventte han dog vitt at skulle se returneret som Brødet, der kaffes paa Vandet, og som kommer igen efter mange Dage.

Det kan egentlig ikke antages, at Mr. G. vil faa Held til at bedrage ret mange af den selvstændigtænkende Del i Befolkningen. Hans eneste Haab maa være Stemmebøvgættede, der raader en Vallot, og jom for et godt Ord og en Bajer lægger den til det højest jvde. Thi det er en af Frihedens Ulykker, og det er en uhyggelig Frihed, at Mand, der i den Grad mangler Selvjstændighed og Selvbefjvkt, har Lov til at kaffe en Stemme, der naturligt ved Optælling vejer lige saa meget som den, der er kaffet af Overbevisning og muligt paa Trods af materiffk Vælgere.

Men — det nytter ikke at klage: vi attraa Frihedens Goder og Bølfjvelser, vi maa finde os i dens Under, dens Misbrug, saa godt vi kan.

Politiff Frihed: denne skarpe, spidse Dølf! Reliffios Frihed: dette tvøeggede Sværd, hvis Brug kræver faa overordenlig Forsjvffighed.

— Men Vre være Mr. Gearst for hans politiffe Raffertjeneste!

A. E.

Hvordan Lanfer visner.

Jeg har læst mange Definitioner af Lanfen. Filsofojen konstruerer og løvbinder den i geometriffke Linier — Poeten bruger den som Sjvst ved sit Sjvridt og afstrykker den i Sjvleljernes Bøfs — Aggereren udmønter den i Guld — Somageren hamrer den i Saalen — Jdioten jtrirer paa den som Uglen paa Dagslyjret — men hvad eller hvem den er, kan ingen sige. Den er mig, og den er dig, der er alt, og paa samme Tid er den intet. Og dog er det den, som behersker Verden. Dens Historie er Verdenshistorien.

Lad os forsøge at indtrykke Sagen i et Billede — lad os antage, at Lanfen er en Bølje, der opstaaer i Havet og atter sjunker tilbage i Havet. Eller en Flug, der fljver, indtil dens Binger trættes. Eller en Plømsj, der udfoldes og atter visner. Gennem Aarhundreder kan den vandre som Dyrtaaler gennem Verdensrummet; men ikke bestandigt.

Hvis den er født i en Menneskehjerne, kommer der den Dag, da den sjunker, da den trættes og visner, da den sluffes ud. Det uendelige Rum formaar den ikke at maale og ompande. For Evgighedsstanfen — Guds Tanke — maa den bøje sig med eller mod sin Villie.

Lanferne er Sjælens Flora. Vil du vide, hvordan en Tanke skyder frem, saa spørg Vaaren! Svordan visner den, spørg Efteraaret! Vaaren har stadigt Blikket fremadrettet, Efteraaret vender altid sit Blik tilbage; men Efteraaret har det Fortrin, at det ogsaa kan se fremad mod ny Vaar. Denne Lykke er de gamle.

Mange visnede Lanfer er kun afblomstrede Kaprifolier. Dem dem ikke til Døden, de er vedbarende. Lad dem faa Regn, Solskin og varm Luft, og de vil endnu kunne dufte.

3. T.

Luffet.

Siden vi luffede Bladet „for alt vedrørende Forhandlingen angaaende Luther College med Undtagelse af nødvendige, rent jaglige Indlæg“, har vi modtaget en Skrivelse fra nogle tidligere Elever ved denne Skole. Skrivelsen indeholder en Udvalgf af disse Elevers Tilfredshed med Skolen og dens Lærere (noget der i og for sig vilde være os en Jernøjselse at optage,) foruden nogle Udvald imod de Altkonærer, der srev i „Af. No.“ og „Dk.“ og faa en Del ubevist i Paastande. Da dette ikke falder indenfor den gjvne Ramme, hvad vi fremdeles lovede at give Plads for, er Bladet naturligvis luffet for det.

Desuden vilde dette Altkoniffere føre Striden ind i et nyt Spor. Indtil har denne været ført mellem Partier i Sagen, indenfor Altkonærernes Kred. Elever kan kun betragtes som mulige Vidner, og faadanne plejer at vente med deres Vølv, indtil om de føres frem af dem, der er Part i Sagen.

Skulde vi genaabne Bladet for ilige Indlæg, saa kunde jo ingen cverflue Ræffevidden af det, der da kunde komme. Mange Lærere har anmodet os om at lade denne Strid ophøre i „Dk.“, og det vilde være imod uoverfsuelig manges Protest, om vi genaabnede Bladet for dens ubegrænjede Fortættelse. Derfor holder vi paa ikke at optage andet end hvad der falder indenfor den gjvne Ramme, og derefter, haaber vi, enhver vil rette sig.

Hvorfor jeg igen blev Skripten.

Af en „Landsbyfjvben-havner.“

Jødernes Historie.

Jødernes vidunderlige Historie gennem 4000 Aar maa for enhver Tritænder staa som en fuldkommen Ubegribelighed.

Efter deres Opfattelse var Jøderne kun en jemitiff Stamme som paa mange andre i Mellemasien. De havde samme Levevis som deres Stammejvænder, og flere andre jemitiff Folk dyrkede ogsaa kun een Gud.

Men hvilken Forfæl i disse Fremdølfes Historie!

Alle de andre jemitiff Folk fra hine fjerne Tider, Babyloniere, Assyriere, Edomiter, Amalekiter, Filiffire o.s.v. er forlængit forbundne som Folk, udryddede, opljvte af andre Folk, udblettede af Historien med samt deres Kultur og Religion.

Jøderne alene bestaar, skønt de for over 1800 Aar siden mistede den naturlige Sovebetingelse, for at bevares som Folk, et Jvdeerland, et splittede over Verden og siden har levet forfulgt og fortrykte under de usleste Forhold til den næste Tid. Jøderne alene bestaar, i vjvende og uvjvækket Kraft efter 4000 Aars Historie, medens de veldige Verdensherjvtere, Romerne, kun havde Livskraft til 1000 Aars Historie.

Uvidenheden kan ikke slyde dette fra sig med Talemaader om, at Jødernes Historie for Kristus væfentlig er gamle Krøniffker; thi Bjvbelens Veretninger er jo i Sovebjvgen bekrættede fra mange andre Sider.

Abrahams Grav ses endnu den Dag i Dag i Hebron og bevogtes kfinghat af Muhammedanerne. Om dens Sjvghed kan der næppe tviffes, thi efter Abrahams Søn Jsmaels Jøderne, saa de Kristne og siden Araberne, Abrahams Søn Jsmaels Efterkommere, erbjvdtigt Vagt om Patriarkens Grav, over hvilken der hvalver sig en af Korskjvperne bygget Kirke, som siden er omdannet til en Moske.

Alle kender fra Evangeliet Kristfi Samtale ved Brønden med Samaritanerinden. Den Brønd findes og bruges den Dag i Dag, og i Jhen, der nu heber Naplus, findes endnu en Samaritanermetigbed, der holder fast ved Samaritanernes gamle Tro (paa Mosebjvgerne alene) og holder sine Gudsstjenester paa den ældgamle Samaritanerbdialekt, som Kvinden benyttede i Samtalen med Kristus. De holder endnu deres aarlige Sovebøft paa Hjerget Garfijn, som Kvinden omtalte, og Djvperff-